

HỎI ĐÁP

1. SAVY là gì?

SAVY là tên viết tắt tiếng Anh của Điều tra Quốc gia về Vị thành niên và Thanh niên Việt Nam (Survey and Assessment of Vietnamese Youth). Điều tra là kết quả của sự đầu tư và sự phối hợp chặt chẽ giữa Chính phủ Việt Nam gồm Bộ Y tế, Tổng cục Thống kê và các cơ quan của Liên hợp quốc bao gồm Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) và Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc (UNICEF). Trung tâm Đông – Tây (Hoa Kỳ) có trụ sở tại Honolulu, Hawaii đã tích cực trợ giúp về kỹ thuật trong suốt quá trình điều tra. SAVY là điều tra đầu tiên được tiến hành trên phạm vi toàn quốc về vị thành niên và thanh niên trong độ tuổi từ 14 đến 25.

2. Mục tiêu của SAVY là gì?

Cuộc điều tra SAVY nhằm tìm hiểu và đánh giá các vấn đề có liên quan đến sự phát triển của thanh thiếu niên như giáo dục, việc làm, tình trạng sức khỏe - sức khỏe sinh sản và một số vấn đề khác như HIV/AIDS, sử dụng chất kích thích, tai nạn thương tích, bạo lực. SAVY cũng tìm hiểu suy nghĩ và thái độ cũng như những mong ước tương lai của giới trẻ. Những thông tin này sẽ được cung cấp cho Chính phủ và các tổ chức quốc tế công tác trong lĩnh vực hỗ trợ thanh thiếu niên, để trên cơ sở đó thiết lập các chương trình can thiệp có hiệu quả nhằm thúc đẩy sự phát triển toàn diện của vị thành niên và thanh niên Việt Nam.

3. Có bao nhiêu thanh thiếu niên tham gia trong cuộc điều tra?

Tham gia SAVY có 7.584 thanh thiếu niên ở độ tuổi từ 14 đến 25 đã lập gia đình và chưa lập gia đình từ các vùng thành thị, nông thôn kể cả vùng dân tộc thiểu số thuộc 42 tỉnh, thành trên cả nước.

4. Những đối tượng nào không tham gia SAVY?

SAVY không bao gồm những thanh thiếu niên Việt Nam không sống cùng gia đình, đang ở tại các doanh trại quân đội, các trung tâm bảo trợ xã hội, ký túc xá sinh viên, các trung tâm giáo dưỡng, trung tâm cai nghiện, thanh niên di cư. Những đối tượng này sẽ được tiếp tục nghiên cứu trong các cuộc điều tra sắp tới.

5. SAVY thu thập thông tin như thế nào?

Quá trình thu thập thông tin tại địa bàn diễn ra từ tháng 10 năm 2003 đến tháng 01 năm 2004. Phương pháp thu thập thông tin là phỏng vấn trực tiếp và tự điền - sử dụng phiếu hỏi. Phần tự điền bao gồm các câu hỏi mang tính “nhạy cảm và riêng tư” và thanh thiếu niên sẽ tự điền thông tin vào phiếu. Cuộc phỏng vấn được thực hiện ở một địa điểm công cộng tại địa phương, không có sự hiện diện của bố mẹ.

6. Những vấn đề nào được thanh thiếu niên quan tâm nhất?

Cơ hội kinh tế và việc làm là vấn đề được các bạn trẻ quan tâm nhiều nhất, tiếp đến là cơ hội được học hành và hỗ trợ của gia đình.

7. Trình độ học vấn trung bình của các bạn trẻ?

Gần một nửa các bạn trẻ trong cuộc điều tra (49,7%) đã hoàn thành trung học cơ sở, 23,7% hoàn thành trung học phổ thông và 5% có bằng cử nhân.

8. Lý do chính khiến thanh thiếu niên không đến trường học?

Những lý do chính khiến các bạn trẻ không đến trường học hoặc bỏ học sớm bao gồm “không đủ tiền nộp học”, “phải làm việc giúp gia đình” và do học kém nên “không muốn đi học”.

9. Thanh thiếu niên ở khu vực nông thôn, vùng dân tộc thiểu số và khu vực thành thị có cơ hội giáo dục như nhau không?

Trình độ học vấn trung bình của thanh thiếu niên nông thôn thấp hơn so với thanh thiếu niên thành thị. 19% các bạn nữ dân tộc thiểu số chưa bao giờ đến trường, cao hơn nhiều so với tỷ lệ các bạn nữ dân tộc Kinh là 2%.

10. Chương trình học ở trường có quá tải không?

Mặc dù rất đông đảo thanh thiếu niên cho biết có học thêm ngoài giờ học chính khóa (70%), nhưng 3/4 số được hỏi không cho rằng chương trình học ở trường là quá tải. Đây là một phát hiện khá thú vị.

11. Việc học nghề có phổ biến đối với thanh thiếu niên không?

Có khoảng 19% thanh niên tham gia điều tra đã được học nghề, trong đó chủ yếu là thanh thiếu niên ở khu vực thành thị.

12. Các bạn trẻ bắt đầu đi làm từ khi nào?

Đối với các bạn trẻ đã đi làm kiếm tiền, tuổi trung bình bắt đầu đi làm là 16,5 tuổi.

13. Các bạn trẻ có quan hệ tình dục từ khi nào?

Tuổi quan hệ tình dục lần đầu tiên của thanh niên Việt Nam là 19,6 tuổi. Gần 80% thanh niên chỉ quan hệ tình dục khi đã lập gia đình.

14. Các bạn trẻ nghĩ gì về quan hệ tình dục trước hôn nhân?

Chỉ có một tỷ lệ rất nhỏ có quan hệ tình dục trước hôn nhân (7,6%), trong số đó tỷ lệ nam thanh niên là 11,1%, cao hơn so với nữ thanh niên là 4%. Khoảng 1/3 nam thanh niên thành thị độc thân và 1/4 nam thanh niên nông thôn độc thân tuổi 22-25 đã có quan hệ tình dục trước hôn nhân; 22,2% thanh thiếu niên đã có gia đình cho biết họ đã có quan hệ tình dục trước hôn nhân. Quan hệ tình dục trước hôn nhân phổ biến ở khu vực dân tộc thiểu số với 39,8% đối với nam thanh niên và 26,1% đối với nữ thanh niên.

Hầu hết các đối tượng tham gia điều tra đều không chấp nhận quan hệ tình dục trước hôn nhân và khoảng 3/4 cho biết họ sẽ đợi tới khi kết hôn mới quan hệ tình dục. Tuy nhiên, có một tỷ lệ nhất định từ 25 - 30% cho rằng quan hệ tình dục trước hôn nhân là có thể chấp nhận nếu cả hai đều đồng ý, hoặc cả hai sẽ lấy nhau và biết cách ngừa thai.

15. Quan hệ với gái mại dâm?

Trên tổng số nam thanh thiếu niên trong mẫu điều tra, có 5,3% cho biết đã có quan hệ tình dục với gái mại dâm. 21,5% nam thanh niên độc thân đã có quan hệ tình dục và 1% nam thanh niên đã lập gia đình có quan hệ tình dục với gái mại dâm.

16. Sử dụng bao cao su khi quan hệ với gái mại dâm?

93,2% nam thanh niên có quan hệ với gái mại dâm cho biết họ có sử dụng bao cao su.

17. Các bạn trẻ nghĩ gì về vấn đề mại dâm?

Thanh thiếu niên Việt Nam có quan điểm khác nhau về mại dâm. Mặc dù rất nhiều các bạn trẻ không đồng tình đối với tình trạng mại dâm, nhưng câu trả lời của họ phần nào cho thấy mức độ chấp nhận tăng dần phụ thuộc vào hoàn cảnh cụ thể và cách nhìn nhận bản chất của vấn đề này. Ví dụ, 43,4% đồng ý với quan điểm cho rằng mại dâm là không tốt nhưng một số người phải làm vì hoàn cảnh. 38,7% ý kiến cho rằng mại dâm có xấu hay không phụ thuộc vào quan điểm cá nhân của từng người.

18. Các bạn trẻ suy nghĩ gì về đồng tính luyến ái?

60% thanh thiếu niên được hỏi có biết về đồng tính luyến ái. Tuy nhiên, có một tỷ lệ rất lớn cho biết họ sẽ không chấp nhận một người đồng tính luyến ái là bạn.

19. Có bao nhiêu thanh niên tham gia điều tra đã lập gia đình?

Có một tỷ lệ nhỏ (15,8%) thanh niên tham gia điều tra đã lập gia đình. Tỷ lệ đã lập gia đình ở nữ gấp đôi so với nam, ở nông thôn cao hơn so với thành thị.

20. Giới trẻ tiếp cận thông tin về sức khỏe sinh sản và giới tính từ các nguồn nào?

Phương tiện thông tin đại chúng là nguồn cung cấp thông tin phổ biến nhất của thanh thiếu niên về sức khỏe sinh sản, trong đó truyền hình chiếm vị trí đứng đầu. Tiếp theo đó là các cán bộ chuyên môn gồm giáo viên, nhân viên y tế, cộng tác viên dân số. Thanh thiếu niên còn đang đi học thường tiếp nhận kiến thức này từ các thầy cô giáo.

21. Nhận thức và hiểu biết về HIV/AIDS?

97% thanh thiếu niên cho biết có nghe nói về HIV/AIDS. Nhưng vẫn còn 1/4 nhóm chưa bao giờ đi học không biết gì về HIV/AIDS. Tuy mức độ nhận thức rất cao, nhưng mức độ chính xác của kiến thức lại chưa cao. Khoảng 15% thanh thiếu niên trong mẫu điều tra vẫn cho rằng một người trông bề ngoài khỏe mạnh thì không thể nhiễm HIV. Tỷ lệ này ở thanh thiếu niên dân tộc thiểu số là 35%.

22. Vấn đề hút thuốc ở thanh thiếu niên phổ biến như thế nào?

Một tỷ lệ nhỏ 1,2% các bạn nữ so với 43,6% các bạn nam cho biết đã từng có hút thuốc. Xu hướng hút thuốc tăng dần theo độ tuổi với khoảng 20% ở nhóm nam tuổi 14-17, đến 60% ở nhóm nam tuổi 18-21 và tăng lên

khoảng 75% ở nhóm nam tuổi 22-25 đã từng hút thuốc. Tuổi trung bình bắt đầu hút thuốc là 17 tuổi.

23. Lý do hút thuốc là gì?

Hầu hết các bạn trẻ hút thuốc trả lời có bạn hút thuốc. Tất cả các thanh thiếu niên đều cho rằng mua thuốc lá rất dễ. Phần lớn các bạn nam hút thuốc cũng có bố hút thuốc.

24. Uống rượu, bia có dễ được chấp nhận ở Việt Nam?

Uống rượu, bia ngày càng trở nên phổ biến ở Việt Nam, kể cả đối với thanh thiếu niên. 69% nam thanh thiếu niên và 28% nữ thanh thiếu niên cho biết đã từng uống rượu, bia. Hầu hết các bạn trẻ cho rằng mua rượu, bia rất dễ.

25. Có bao nhiêu người đã từng say rượu?

39,7% các bạn nam và 8,5% các bạn nữ cho biết đã từng say rượu. Tuy nhiên, kết quả điều tra cho thấy các bạn trẻ nói chung chỉ uống rượu ở mức vừa phải, dù có một tỷ lệ nhỏ nam thanh niên cho biết say rượu, bia thường xuyên. Một phát hiện khá thú vị là có 16,7% thanh thiếu niên có cha nghiện rượu nặng.

26. Có bao nhiêu thanh thiếu niên đi xe máy?

Hơn một nửa thanh thiếu niên trong điều tra đã từng điều khiển xe máy. Tỷ lệ đi xe máy ở nam cao hơn nữ và ở thành thị cao hơn so với nông thôn.

27. Có bao nhiêu trong số họ đội mũ bảo hiểm?

Chỉ có 26,2% các bạn trẻ cho biết họ có đội mũ bảo hiểm khi lái xe hoặc khi ngồi sau xe máy.

28. Lý do chính khiến thanh thiếu niên không đội mũ bảo hiểm?

Những lý do chính khiến thanh thiếu niên không đội mũ bảo hiểm là vì thấy không thoải mái, chỗ để bất tiện và ảnh hưởng tầm nhìn khi đi xe.

29. Các bạn trẻ mong đợi gì ở tương lai?

Điều tra cho thấy giới trẻ Việt Nam có cái nhìn tích cực về tương lai, họ có nhiều kỳ vọng trong cuộc sống, đánh giá cao bản thân và cảm thấy được gia đình tôn trọng.

30. Thanh thiếu niên nghĩ rằng cuộc sống tương lai của họ sẽ như thế nào so với cuộc sống hiện tại của bố mẹ?

87,5% các bạn trẻ cho rằng sẽ có một cuộc sống tốt hơn cuộc sống hiện tại của bố mẹ mình.

31. Thanh thiếu niên cho rằng Nhà nước cần phải làm gì để hỗ trợ họ?

Hầu hết các bạn trẻ (40,5%) mong muốn Nhà nước sẽ tăng cơ hội việc làm, tiếp theo đó là tăng cơ hội giáo dục và cải thiện hơn nữa các dịch vụ y tế.